

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за дейността на Одитния комитет на Министерство на транспорта и съобщенията
за 2023 г.

Част I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 36, ал. 1 от Наредбата за процедурата за определяне на състава и дейността на одитните комитети в организациите от публичния сектор и съдържа обобщена информация за дейността на Одитния комитет в Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) през 2023 г.

Дейността на Одитния комитет през 2023 г. се осъществи в съответствие с изискванията на Закона за вътрешен одит в публичния сектор (ЗВОПС), Наредбата за процедурата за определяне на състава и дейността на одитните комитети в организациите от публичния сектор (Наредбата), Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Статута на Одитния комитет в МТС и Вътрешните правила за работа на Одитния комитет в МТС, както и утвърдената от министъра на финансите методология.

Част II. СТРУКТУРИРАНЕ НА ОДИТНИЯ КОМИТЕТ

Одитният комитет на МТС, действащ през 2023 г., е създаден със заповед № РД-08-313/2021 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Съгласно нормативните изисквания е определен съставът на Одитния комитет в министерството: Иван Иванов – директор на дирекция „Финанси“ в министерството, Веселка Донкова и Маргарита Ботева – външни членове, с които са сключени граждански договори след проведена процедура за подбор. На първото заседание на Одитният комитет през м. август 2021 г. е избран за председател Иван Иванов - директор на дирекция „Финанси“ и за заместник-председател – Маргарита Ботева.

Със заповед № РД-08-17/20.01.2021 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията е определен Атанас Пачелицки за секретар на Одитния комитет.

Роля на Одитния комитет

Целите на Одитния комитет са свързани с цялостното подобряване на дейността в МТС и подпомагане на министъра, като:

- дава становища с препоръки за подобряване по отношение на адекватността на управленската структура и вътрешния контрол, в т.ч. управлението на риска и контролните дейности, процеса на финансовото отчитане, етичния климат и организационната култура в министерството;
- осигурява независимост и обективност при определянето на обхвата и планирането на вътрешния одит, изпълнението на одиторската работа и представянето на резултатите от одитните ангажименти.

През 2023 г. Одитният комитет (ОК) осъществи дейността си независимо от ръководството на МТС в съответствие с разпоредбите на ЗВОПС и другите нормативни законови и подзаконови актове, касаещи дейността му, Статута на ОК, Вътрешните

правила за работата му и актовете на МТС. В дейността на ОК не е допуснат конфликт на интереси.

При извършване на дейността си през 2023 г. членовете на ОК спазваха принципа на конфиденциалност по отношение на документацията и информацията, станала им известна при изпълнение на задълженията, както и другите етични принципи, заложиени в Статута на ОК и вътрешните актове на МТС.

Статут на Одитния комитет

Действащият Статут на ОК в МТС е подписан през м. януари 2022 г. между г-н Николай Събев – министър на транспорта и съобщенията и г-н Иван Иванов – председател на ОК в министерството.

Със Статута се урежда устройството, функциите, правата и отговорностите, организацията на работа и взаимоотношенията на ОК с ръководството и служителите на министерството, както и начина за отчитане на неговата дейност.

Съгласно изискванията на чл. 20, ал. 3 от Наредбата Статутът на ОК е оповестен чрез публикуване на електронната страница на МТС.

Вътрешни правила за работата на Одитния комитет

Действащите Правила за работа на ОК в МТС са съобразени с изискванията на Наръчника на Одитния комитет в публичния сектор и са приети от членовете на комитета на заседание, проведено на 26.01.2022 г. Правилата регламентират общи положения, структура на ОК, ред и начин за свикване, отлагане, провеждане и документиране на заседанията, кворум и вземане на решения, оперативна дейност и обучение, организация на входящата и изходяща документация на ОК, заключителни разпоредби.

Правилата са предоставени на министъра на транспорта и съобщенията съгласно изискванията на чл. 21 от Наредбата.

Част III. РЕЗЮМЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ОДИТНИЯ КОМИТЕТ ПРЕЗ 2023 г.

През 2023 година са проведени общо 24 заседания, като всички решения и становища са взети при спазване на изискванията на чл. 18, ал. 6 и ал. 7 от ЗВОПС. На заседанията са присъствали всички членове на ОК.

На заседанията е присъствал и ръководителят на Звеното за вътрешен одит в министерството, като за отчетния период няма поканени и съответно присъствали други външни за ОК лица.

На заседание на ОК, проведено на 12.06.2023 г. е обсъден Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства на МТС към 31.03.2023 г. Съгласно изискванията на чл. 15, ал. 6 от Статута на Одитния комитет председателят на ОК не взе участие в гласуването по тази точка в дневния ред, поради това че разглеждания въпрос може да постави под съмнение неговата безпристрастност.

През 2023 г. членовете на ОК не са декларирали обстоятелства за наличие на частен интерес при провеждане на заседанията на ОК.

Оценка на ефективността на ОК

В съответствие с утвърдения през м. декември 2020 г. от министъра на финансите Наръчник на Одитния комитет в публичния сектор, се извърши преглед на ефективността на ОК в министерството, като от членовете на комитета се разгледа модела на добри практики и се попълни контролния списък за самооценка. В резултат на

това се установи, че през 2023 г., целите се изпълняват ефективно и ефикасно.

През 2023 г., работата е организирана така, че всички основни дейности на комитета са изпълнени качествено и в срок. Поради промяна в структурата и ръководството на МТС е съгласуван Статута на ЗВО в министерството, също така са извършени прегледи на основните документи и на дейността на звеното за вътрешен одит в МТС, за да може да се гарантира в разумна степен независимостта и обективността на дейността по вътрешен одит в министерството. С цел добиване на увереност относно правилното функциониране на системите за вътрешен контрол е извършен преглед и на редица документи относими към тези дейности.

Част IV. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА ОДИТНИЯ КОМИТЕТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА:

1. Съгласуване на Статута и числеността на Звеното за вътрешен одит, стратегическите и годишните планове за дейността по вътрешен одит

1.1. Съгласуване на Статута на Звено „Вътрешен одит“ в МТС

В изпълнение на нормативните изискванията през 2023 г., поради промяна в ръководството на МТС, комитетът е изразил становище, с което съгласува актуализирания Статут на Звеното за вътрешен одит (ЗВО) в МТС.

В изпълнение на изискванията на чл. 18, ал. 5, т. 1 от ЗВОПС Одитният комитет на заседание, проведено на 18.07.2023 г., изрази становище, с което съгласува Статута на ЗВО в МТС.

От членовете на Одитния комитет е попълнен Контролен лист за преглед на Статута в МТС и съгласно изискванията на чл. 25 от Наредбата за процедурата за определяне на състава и дейността на одитните комитети в организациите от публичния сектор, изрази становище, с което съгласуват Статута на Звеното за вътрешен одит.

1.2. Съгласуване на числеността на Звеното за вътрешен одит в МТС

На свое заседание, проведено на 19.04.2022 г. в изпълнение на нормативните изисквания и въз основа на извършените структурни промени в министерството е изразено становище от Одитния комитет, с което съгласува числеността на ЗВО в МТС, което е докладвано в предходен годишен доклад за дейността на комитета.

2. Съгласуване на стратегическите и годишните планове за дейността по вътрешен одит

2.1. Съгласуване на Стратегически план за дейността по вътрешен одит за 2023 г. - 2025 г.

На проведено заседание, проведено на 07.02.2023 г., Одитният комитет се запозна и съгласува Стратегическия план за дейността на ЗВО за периода 2023 г. - 2025 г., който отговаря на изискванията на ЗВОПС и дадените от министъра на финансите указания.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че Стратегическият план за периода 2023 г. - 2025 г. е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 32 и чл. 33, ал. 1 от ЗВОПС и съдържа необходимата информация съгласно Наръчника за вътрешен одит, утвърден от министъра на финансите.

2.2. Съгласуване на Годишен план за дейността по вътрешен одит за 2023 г.

На проведено заседание, Одитният комитет обсъди и съгласува съгласно изискванията на чл. 34, ал. 4 от ЗВОПС Годишния план за одитните ангажименти на ЗВО за 2023 г.

Мнението на членовете на одитния комитет е, че Годишният план за 2023 г. е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 32 и чл. 34 от ЗВОПС и съдържа

необходимата информация съгласно Наръчника за вътрешен одит, утвърден от министъра на финансите.

3. Разглеждане и приемане с решение на доклад за състоянието на системите за финансово управление и контрол

На свое заседание, проведено на 27.03.2023 г. Одитният комитет се запозна и прие Обобщения годишен доклад за състоянието на системите за финансовото управление и контрол (СФУК) в министерството за предходната година.

Докладът и приложеният въпросник към него съдържат обобщена информация относно общото състояние на СФУК през 2022 г. в министерството, 9 второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на транспорта и съобщенията, 3 държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, в които министъра на транспорта и съобщенията упражнява правата на собственост на държавата и 13 търговски дружества, в които министъра на транспорта и съобщенията упражнява правата на едноличния собственик на капитала. Докладът е структуриран съгласно изискванията на чл. 6, ал. 1 от Наредбата за формата, съдържанието, сроковете, реда и начина за представяне на информация по чл. 8, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че докладът е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 8 от ЗФУКПС. При изготвянето на доклада е спазена структурата и в него се съдържа необходимата информация съгласно Наредбата за формата, съдържанието, сроковете, реда и начина за представяне на информация по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС и указанията, дадени от министъра на финансите.

4. Разглеждане на доклади за дейността по вътрешен одит

4.1. Разглеждане и приемане с решение на годишен доклад за дейността по вътрешен одит

На свое заседание, проведено на 24.02.2023 г. Одитният комитет се запозна и прие Обобщения годишен доклад за дейността на ЗВО в Министерство на транспорта и съобщенията и информация от годишните доклади на звената за вътрешен одит на търговските дружества и държавните предприятия към министерството за 2022 г.

Докладът съдържа подробна информация относно изпълнението на годишния план за дейността по вътрешен одит; изпълнените одитни ангажименти, техните цели и съществените констатации; одитните ангажименти в процес на изпълнение; резултатите от проследяване на препоръките; основни изводи за функционирането на системите за финансово управление и контрол; установени случаи на нарушения на нормативни актове и дадени препоръки в тази връзка; предложения за развитие на дейността по вътрешен одит и др. Включена е и обобщена информация за дейността по вътрешен одит от годишните доклади на звената по вътрешен одит в търговските дружества и в държавните предприятия с едноличен собственик на капитала министъра на транспорта и съобщенията. В доклада е отбелязано, че към 31.12.2022 г. във второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на транспорта и съобщенията няма изградени звена за вътрешен одит.

От членовете на Одитния комитет е попълнен Контролен лист за преглед на Обобщения годишен доклад за дейността по вътрешен одит в МТС през 2022 г., който е изготвен съгласно изискванията на утвърдения от министъра на финансите Наръчник на одитния комитет в публичния сектор. Попълненият Контролен лист се съхранява в досието на Одитния комитет.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че обобщеният доклад е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 40, ал. 1 и ал. 4 от ЗВОПС и съдържа необходимата информация съгласно Наръчника за вътрешен одит, утвърден от министъра на финансите.

4.2. Разглеждане и обсъждане на Доклад за дейността на ЗВО в МТС към 30.06.2023 г.

На заседание, проведено на 18.07.2023 г. членовете на Одитния комитет се запознаха с Шестмесечния доклад за дейността на ЗВО, който е изготвен на основание чл.10, ал.1, т.1 на Раздел VI. „Отговорности на Ръководителя по вътрешен одит и вътрешните одитори” от Статута на ЗВО в МТС и съдържа обобщена информация за дейността по вътрешен одит в МТС за периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2023 г.

Шестмесечният доклад е изготвен в определения в Статута на ЗВО срок от ръководителя на звеното и включва: изпълнените одитни ангажименти (в т.ч. цели на одитните ангажименти, съществени констатации и дадени препоръки); одитни ангажименти в процес на изпълнение; основни изводи на ЗВО за функционирането на системите за финансово управление и контрол; установени случаи на нарушения на нормативни актове и предложения за развитие на дейността по вътрешен одит.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че резултатите от извършените одитни ангажименти са подробно представени в Шестмесечния доклад, като са описани целите на всеки одитен ангажимент, съществените констатации и дадените препоръки.

5. Запознаване и даване на становища по одитните доклади за извършени одитни ангажименти и по всички значими въпроси, свързани с вътрешния одит в МТС

5.1. Запознаване и даване на становища по одитните доклади за извършени одитни ангажименти

През 2023 г. на свои заседания членовете на Одитния комитет са се запознали и разгледали следните одитни доклади за извършени одитни ангажименти от ЗВО в МТС:

➤ ***Одитен доклад за извършен вътрешен одит за консултиране в Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура”(ДППИ) на тема: „Проверка по постъпил сигнал № 13-00-336/14.04.2022 г. от “Организация за закрила на българските граждани“ по повод поставянето на съоръжение савак на територията на ДППИ- Бургас“***

Определени са целта и обхвата на одитния ангажимент за консултиране съгласно изискванията на чл. 8, ал. 2 от ЗВОПС.

Одитният доклад съдържа задължителните раздели съгласно Вътрешните правила за дейността на ЗВО: резюме, въведение (в т.ч. обща информация, цели и обхват на одита) и констатации, изводи, допълнителна част и таблица с препоръки за подобряване на дейността или процеса, който е одитиран.

В доклада са изготвени подробни констатации по извършените проверки от вътрешните одитори, също така са изведени и изводи по:

- проверка и анализ на договор № Д-19 от 30.11.2018 г., сключен след проведена обществена поръчка с предмет „СМА за цялостно облагородяване на района около 3-то – 4-то корабни места, пристанище Бургас“ и сключеното допълнително споразумение № Д-19-1 от 16.01.2020 г. към него;

- проверка и анализ на извършените плащания по договора и допълнителното споразумение към него;

- проверка на реда и начина на експлоатация и поддръжка на съоръжението савак;
- проверка по зададените въпроси в получения сигнала от „Организация за закрила на българските граждани“.

В доклада са формулирани две препоръки, а именно:

- при сключване на допълнително споразумение и съставяне на протоколи, в съответствие и по изпълнение на сключения договор, да се минимизира риска от подобни порочни практики чрез извънреден мониторинг на правилата за управление на цикъла на обществените поръчки, правилата за текущ контрол върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори и правилата за последващите оценки на изпълнението;

- да се следи стриктно за изготвянето на констативни протоколи, както при спиране на срока за изпълнение на договорите, така и при отпадане на причината за спиране.

Одитният доклад съдържа и допълнителна част, включваща мнението на вътрешните одитори относно постъпило становище, в което са направени уточнения от ДППИ, но одиторският екип не е променил първоначалните констатации, изводи и препоръки, тъй като е счел, че не е получена нова информация.

➤ Одитен доклад от извършен одитен ангажимент на тема: „Анализ на финансово-икономическото състояние, проведените обществени поръчки и сключените договори за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2022 г. в „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД”

Одитният ангажимент е извършен в изпълнение на Заповед № РД-18-31/03.10.2022 г. на министъра на транспорта и съобщенията и на основание чл. 7, ал. 1 във връзка с чл. 11, ал. 1, чл. 13 и чл. 23 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор и чл. 16 и чл. 33 от Устройствения правилник на МТС.

Одитният доклад съдържа: резюме, цели и обхват на одитния ангажимент, констатации, изводи и препоръки.

Определените цели на одита са анализ на финансовото състояние на „Холдинг Български държавни железници“ ЕАД, „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД, както и проверка на съответствието на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки и изпълнението на сключени договори с нормативните изисквания и вътрешните правила, за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2022 г.

За извършване на одита е определяне на обхвата на одита са определени областите на одит, а именно:

1. анализ на дейността и проверка на изготвените годишни финансови отчети за дейността на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД за 2021 г. и съставените междинни отчети към 30.09.2022 г.

2. оценка на съответствието на проведени процедури и сключени договори за възлагане на обществени поръчки по реда на Правилник за прилагане на Закона за публичните предприятия /ППЗПП/, Закон за обществени поръчки /ЗОП/ и Закон за публични предприятия /ЗПП/ с нормативните изисквания и вътрешните правила през одитирания период на база извадка на случаен принцип.

При извършения одит са направени проверки и анализи и са формирани изводи за дейностите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2022 г. по отношение на:

- финансово-счетоводното състояние на дружествата;
- предприетите действия за събиране на вземанията и погасяване на задълженията от трите дружества;
- проведените поръчки от трите дружества;

- дейността на Подделение за почивна дейност, към „Холдинг БДЖ“ ЕАД;
- отношенията между „БДЖ – Булвагон“ АД и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД;
- изпълнението на сключени от „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД договори, след проведени процедури по реда на ЗОП;
- извършения допълнителен и извънреден труд в дружествата;
- водената Търговска и тарифна политика на „БДЖ – Товарни превози“ ЕООД.

С оглед предприемането на мерки от ръководствата за отстраняване на установените пропуски, в одитния доклад са формулирани съответните препоръки.

Докладът съдържа и допълнителна част, в която са разгледани постъпилите становища от ръководителите на одитираните структури. Екипът от одитори е взел предвид направените уточнения и е извършил промени в част от констатациите.

Към одитния доклад е приложена Таблица с препоръки за подобряване на дейността или процеса, в която са описани дадените и приети препоръки.

➤ ***Разглеждане и обсъждане на поставен въпрос от ръководителя на Звено за вътрешен одит в МТС***

На 21.08.2023 г. по електронната поща на членовете на Одитния комитет в МТС постъпи запитване от ръководителя на ЗВО в министерството, както следва:

„Съгласно утвърдения план за одитните ангажменти за 2023 г., със Заповед на министъра ни е възложено извършването на одитен ангажмент на определена тема и определен период – към 31.12.2022 г. По обективни причини одитния ангажмент не се извърши в срок и се проточи във времето и няма изрична нова заповед за промяна на темата и периода. Като ръководител на вътрешния одит настоявам в одитния доклад да се включи и информация, касаеща последен период на отчитане – към 30.06.2023 г. Позовавам се на Стандартите за вътрешен одит, в т.ч. 241-Критерии за представяне на резултатите, 242-Качество на докладите, 243-Употреба на израза „Извършен в съответствие със Стандартите по вътрешен одит в публичния сектор“, 244-Получатели на резултатите от ангажмента и 245-Цялостни мнения. Моля за Вашето компетентно становище по този въпрос.“

На заседанието, проведено на 23.08.2023 г. е поканена г-жа Алексиева, която предостави допълнителна информация и разяснения по поставения въпрос.

След запознаване с аргументите на ръководителя на ЗВО и на вътрешния одитор, както и с подробностите, касаещи възникналия казус, членовете на Одитния комитет са изразили следното становище:

„Основна цел на вътрешния одит е да допринесе за добавянето на стойност и подобряване дейността на организацията. Съгласно стандарт 2220 – Обхват на ангажмента от Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, установеният обхват задължително трябва да бъде достатъчен за постигането на целите на ангажмента. В конкретния случай обективните причини, посочени от ръководителя на ЗВО, биха могли да мотивират удължаването на одитирания период, като се включи и последният период на отчитане – 30.06.2023 г. Това обстоятелство следва да бъде описано и аргументирано в доклада за представяне на резултатите от одитния ангажмент.

Отчитайки възприетата практика в МТС и утвърдените Вътрешни правила за дейността на ЗВО, в т.ч. разпоредбата на чл. 9, ал. 4 „Вътрешният одит започва въз основа на заповед за възлагане на одита, издадена от министъра на транспорта и съобщенията...“, Одитният комитет счита, че при възникване на подобни обстоятелства

в бъдеще следва своевременно да се издава нова заповед от министъра, за която да се уведомява ръководителят на одитираната структура.“

В резултат на проведените обсъждания, Одитният комитет е взел решение да препоръча на ръководителя на ЗВО да предприеме действия за допълване на Вътрешните правила за дейността на ЗВО с възможност за промяна на заповедта за възлагане на одита (включително в случаи на спиране или възобновяване на вътрешния одит и/или промяна на екипа, извършващ одита и/или удължаване на одитирания период), както и да се регламентира, че в тези случаи министърът издава нова заповед, за която се уведомява писмено ръководителят на одитираната структура. След приключването на одитния ангажимент и връчването на окончателния одитен доклад, същият да бъде представен на Одитния комитет за разглеждане.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че резултатите от извършените одитни ангажименти са подробно представени в докладите, като са определени целите и обхвата на всеки одитен ангажимент и са описани съществените констатации, изведените изводи и дадените препоръки.

6. Наблюдаване на процеса по управление на риска в организацията и даване на становища с препоръки за подобряването му

Обсъждане на актуализираната Стратегия за управление на риска в МТИТС

Стратегията за управление на риска в министерството е утвърдена през м. януари 2021 г. и е разгледана и обсъдена на заседание на Одитния комитет, проведено през м. май 2021 г., което е докладвано в предходен годишен доклад за дейността на Одитния комитет. Независимо от горепосоченото, на свое заседание, проведено през м. март 2022 г., документът отново е обсъден от членовете на комитета с цел попълването на Контролен лист за наблюдение на процеса по управление на риска съгласно изискванията на утвърдения от министъра на финансите Наръчник на одитния комитет в публичния сектор. Попълненият Контролен лист се съхранява в досието на Одитния комитет.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че Стратегията за управление на риска в МТИТС е изготвена съгласно изискванията на чл.12, ал.3 от ЗФУКПС и е съобразена с утвърдената през 2020 г. от министъра на финансите методология.

Така изготвената Стратегия допринася за по-доброто разбиране на процеса по управление на риска, с което се подпомага ръководството за минимизирането на рисковете, които биха застрашили постигането на целите на министерството.

Обсъждане на риск-регистъра на министерството

На свое заседание, проведено на 10.05.2023 г. членовете на Одитния комитет се запознаха с одобрения риск-регистър на МТС към 31.12.2022 г. и обсъдиха заложените рискове-начина на идентифициране и оценяване на рисковете, които застрашават постигането на целите на МТС, връзката между стратегическите и оперативни цели и начина на определяне на подходящи действия в отговор на рисковете.

В разглеждания риск-регистър, всеки от който е в унифициран формат за всяка една дирекция или друга структурна единица и за министерството като цяло, са включени резултатите от оценката на риска за всяко структурно звено и на организационно ниво. Идентифицираните рискове за всяка дирекция (и съответно за министерството като цяло) са оценени по показателите „Влияние” и „Вероятност”. При

извършване на оценка на риска в МТС са използвани 5 категории риск (съответствие и регулаторна рамка; комуникация и информация; планиране оперативна дейност и информационни системи; човешки ресурси и външна среда), както и основни групи рискове и връзката между тях. В риск – регистъра са включени също: описанието на рисковете, риск ID номер; възможните уязвимости и описание на съществуващите контроли и е определена оценката на риска и рейтинът на установените рискове.

Членовете на ОК потвърдиха установеното при предходно обсъждане, а именно, че в МТС не е определено звено или длъжностно лице, на което да се възложи координацията на процеса по управление на риска в МТС (риск-мениджмънт), съгласно утвърдената Стратегия за управление на риска в министерството и изискванията на Указанията за управление на риска в организациите от публичния сектор, издадени от министъра на финансите. В тази връзка е потвърдена дадената препоръка за определянето на длъжностно лице. Установи се, че в министерството все още не се изготвя План за третиране на риска в министерството съгласно изискванията на утвърдената Стратегия. Потвърдена е препоръка за изготвянето му.

Във връзка с горното, членовете на Одитния комитет считат, че представеният риск-регистър е изготвен и одобрен съгласно утвърдената Стратегия за управление на риска в министерството, но е необходимо усилията да се насочат към изпълнението на разписаните в Стратегията изисквания за определяне на риск-мениджмънт, както и за изготвяне на План за третиране на риска в министерството.

7. Осъществяване на взаимодействие с външните одитори

Одитният комитет на свое заседание, проведено на 07.07.2023 г., се е запознал с доклада на Сметната палата за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Изпълнителната агенция „Морска администрация“ (ИА „МА“) за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г.

Предмет на одита е съответствието на управленските решения в ИА „МА“ с приложимата правна рамка, вътрешните актове и сключените договори, и състоянието на системата за финансово управление и контрол в изследваните области.

При извършения анализ са формирани оценки и изводи за дейността на ИА „МА“, свързани с управлението на човешките ресурси, изпълнението на разходната част на бюджета, планирането и възлагането на обществените поръчки. Обобщени са установените съществени отклонения и несъответствия с правната рамка и договорите в областите на изследване. В резултат на одита, на изпълнителния директор на ИА „МА“ са дадени две препоръки за подобряване на управлението на публичните средства и дейности.

8. Наблюдаване на процесите на финансово отчитане

На свое заседание, проведено на 12.06.2023 г. членовете на Одитния комитет обсъдиха *Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства на МТС към 31.03.2023 г.* и изготвената обяснителна записка към него. В изпълнение на нормативните изисквания и с цел осигуряване на публичност и прозрачност Отчетът е публикуван на интернет страницата на МТС.

През отчетния период по бюджета на МТС са направени множество промени, като са спазени изискванията и са получени съответните писма от Министерството на финансите.

Наличностите по банковите сметки включват салда по левови сметки за чужди средства, валутни сметки за чужди средства по легова равностойност и парични средства в чужбина.

Събраните приходи по бюджета на министерството към 31.03.2023 г. са в размер на 13 911 123 лв., като са разпределени по съответните параграфи от ЕБК.

За отчетния период МТС е ползвало субсидия от Централния бюджет в размер на 150 551 501 лв.

Извършените от МТС разходи са свързани с осъществяването на основни функции на второстепенните разпоредители и Централната администрация. Те са в размер на 198 352 364 лв., като са разпределени по съответните параграфи на ЕБК.

Отчетените данни към 31.03.2023 г. на поетите ангажименти са на стойност 193 752 164 лева. Най-голям дял заемат възникналите ангажименти за субсидии и капиталови трансфери в размер на 185 740 680 лева. Също така са включени поетите нови ангажименти съгласно сключени договори и поетите нови ангажименти за разходи с незабавна реализация за енергия, вода, материали, командировки в страната и чужбина, представителни разходи и др. Отчетната стойност на възникналите нови задължения за разходи е на стойност 191 579 562 лева, в т.ч. 185 715 951 лева за субсидии и капиталови трансфери.

В отчетите за средства от ЕС са отразени разходите, както следва: КСФ - по оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ със средства предоставени от Национален фонд; ДЕС – проекти финансирани по Програма за трансгранично сътрудничество, Програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ и проекти финансирани по Механизма за свързаност на Европа, както и програма „Транснационално сътрудничество Дунав; ДМП; (РА) – проекти финансирани по Програма за морско дело и рибарство 2014-2020.

По сметките за чужди средства са отразени средствата на ДП „НК Железопътна инфраструктура“, БДЖ Пътнически превози и внесените гаранции за провежданите обществени поръчки от разпоредителите, както и начислените осигуровки и данъци по ЗДДФЛ на основание ДДС № 5/2020 г. на ДП „НК железопътна инфраструктура“ и на БДЖ „Пътнически превози“ ЕООД.

Мнението на Одитния комитет е, че Отчетът за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства на МТС към 31.03.2023 г. е изготвен съобразно нормативните изисквания и указанията на министъра на финансите.

Председателят на одитния комитет, позовавайки се на чл. 15, ал. 6 от Статута на Одитния комитет, заяви пред останалите членове, че няма да участва в гласуването по тази точка от дневния ред, поради това че разглежданият въпрос може да постави под съмнение неговата безпристрастност.

9. Наблюдаване на ефективността на системите за вътрешен контрол в организацията и даване на становища с препоръки за подобряването им

По време на проведените през 2023 г. заседания членовете на Одитния комитет се запознаха и подробно обсъдиха редица документи, в резултат на което приеха за сведение следните вътрешни актове:

- **Политика за мрежова и информационна сигурност в МТС**, която съдържа стратегическите цели за мрежовата и информационната сигурност и подхода на ведомството за постигането им в съответствие с общите му стратегически и оперативни цели, нормативните актове и договорите, текущите и потенциалните вътрешни и външни заплахи за постигането на тези цели и за сигурността на информацията.

С Политиката за мрежовата и информационна сигурност в МТС се цели да се осигури интегритета и конфиденциалността на информацията, както и непрекъсваемост на процесите по време на всички дейности, които се извършват.

В разглеждания вътрешен акт е регламентирано, че дейностите по създаване, документиране, внедряване, поддържане и подобряване на създадената Система за управление на мрежовата и информационната сигурност са задължение и се извършват от всички длъжностни лица в МТС, като основната отговорност за правилното функциониране на системата се носи от министъра и служителя/звеното по мрежова и информационна сигурност.

Описани са ролите и отговорностите на висшето ръководство, на звеното/служителят по мрежова и информационна сигурност, на собствениците на активи (отговорниците за активи), както и на всички служители и външни лица.

Отбелязано е, че документираната информация на министерството обхваща настоящата Политика за мрежова и информационна сигурност, Процедури, Вътрешни правила, Планове за непрекъсваемост, формуляри, информацията с външен произход и всякаква друга документирана информация (записи в свободен формат), съхранявана като доказателства за съответствие. Целта на разработената документирана информация е да намали загубите от инциденти чрез намаляване на времето за реагиране и за разрешаване, както и намаляване на вероятността от възникване на инциденти, породени от човешки грешки.

Подробно са описани етапите при създаването и въвеждането в действие на документите, а именно: разработване; утвърждаване; разпространение; съхранение и архивиране; преглед и поддръжка; изменение. Регламентиран е редът и начинът за достъп до документацията, както и управлението на документираната информация с външен произход и дейностите, свързани с управление на документираната информация, съхранявана като доказателство за съответствия (записи).

Разписани са правила за управлението на информационните активи и ресурсите, управлението на взаимодействията с трети страни, оценяването на работните характеристики, както и действията за подобряване.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдената Политика за мрежова и информационна сигурност е в съответствие със Закона за киберсигурност и Наредбата за минимални изисквания за мрежовата и информационна сигурност и създава необходимите условия за правилното функциониране на Системата за управление на мрежовата и информационната сигурност в МТС.

• **Вътрешни правила за използване на информационните ресурси от служителите на МТС**, които определят реда и отговорностите на служителите при използване на информационните ресурси на МТС във връзка с внедрената Система за управление на мрежовата и информационна сигурност, съгласно Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИМИС).

С правилата, разработени в изпълнение на изискванията на чл. 5, ал. 1 от НМИМИС, са уредени редът и начинът на използване на оборудването, собственост на МТС; изнасянето на оборудване и информация извън територията на министерството; достъпът до, използването на и забраната за използване на служебна електронна поща; системи за документооборот; позволеното ползване и забраната за използване на интернет; и др. Разписани са елементите от мрежовата и информационната сигурност, както и случаите, в които не е допустимо използването на информационните системи.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените Вътрешни правила са в съответствие с НМИМИС и създават необходимите условия за правилното използване на информационните ресурси от служителите на МТС. Същите указват правата и задълженията на служителите като потребители на услугите, предоставяни чрез информационните и комуникационните системи, като достъп до ресурсите на корпоративната мрежа, генериране и съхранение на паролите, достъп до интернет, работа с електронна поща, системи за документооборот и други.

• **Вътрешни правила за организацията на административното обслужване в МТС**, които уреждат организацията, координацията и общото осигуряване на дейностите по приемане, регистриране и разглеждане на заявления/искания, свързани с прилагане на административното обслужване при предоставяне на административни услуги от МТС, както и на дейностите по приемане, регистриране, разглеждане и отговаряне на преписки по молби, жалби, протести, сигнали и предложения, също и на дейностите по получаване, регистриране и изпращане на документи и съобщения чрез всички канали за обмен на документи и съобщения.

Подробно са регламентирани принципите и етапите на организацията на административното обслужване, както и е разписана дейността на Центъра за административно обслужване, чието функциониране се осигурява от отдел „Секретариат и административно обслужване“ в дирекция „Канцелария“ в МТС.

В Правилата е разписано, че за осъществяването на административното обслужване в МТС се прилага служебното начало при издаване на документите, като министерството осигурява по служебен път документите, които са необходими на потребителя на административна услуга от други администрации, включително като вътрешни електронни административни услуги, които се предоставят по реда, установен в Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги.

Регламентиран е редът и начинът на осигуряване на задължителната информация относно всяка една от предоставяните услуги от МТС, както и общи стандарти за качество на административното обслужване.

Определен е редът и начинът за разглеждане на заявления, сигнали, жалби, протести и предложения, задълженията на служителите, отговарящи за административното обслужване, както и редът за заявяване за вписване на административни услуги в Регистъра на услугите по електронен път чрез Интегрираната информационна система на държавната администрация.

Регламентиран е начинът на извършване на контрол върху служителите, приемащи, изпълняващи и предоставящи административните услуги, както и редът за установяване на нарушения при предоставянето на административни услуги.

Конкретизиран е и начинът на докладване за състоянието на административното обслужване, измерване и анализ на удовлетвореността на потребителите на административни услуги, предоставяни от МТС съгласно изискванията на чл. 24, ал. 5 от Наредбата за административното обслужване.

Към правилата са приложени и 17 бр. образци на: списък с административните услуги, вписани в Регистъра на услугите, предоставяни от МТС; заявления за издаване на удостоверение за осигурителен доход, удостоверение за осигурителен/трудова стаж и за легализация на документи, както и общите стандарти за качество и задължителната информация относно различните видове административни услуги, предоставяни от МТС.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за осигуряване на законосъобразност при осъществяване на административното обслужване в МТС.

• **Вътрешни правила за изменение и допълнение на Вътрешните правила за организацията на бюджетния процес в МТС**, утвърдени с рег. № ВП-4 от 24.02.2023 г. от министъра на транспорта и съобщенията.

Утвърдените Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МТС, регламентират организацията на бюджетния процес в министерството във всичките му фази – съставяне, изпълнение, отчитане и контрол. В тях са разписани подробно условията и редът за извършване на промени по бюджета на МТС и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра.

С Вътрешни правила за изменение и допълнение на Вътрешните правила за организацията на бюджетния процес в МТС са добавени следните нови разпоредби:

✓ Разходите в програмния бюджет се разпределят и приоритизират на база заложените цели в правителствената програма за управление, които са от компетенциите на министъра на транспорта и съобщенията и стратегическите документи в областта на транспорта и съобщенията. Основните принципи при тяхното определяне са съблюдаване на високо ниво на ефективност, разпределителна и техническа ефикасност, и функционална съгласуваност;

✓ Оценка и анализ на резултатите от изпълнението на областите на политики и бюджетни програми се извършва от структурните звена в МТС и ВРБ, в чиито компетенции влизат разработването и реализирането на съответните елементи от програмния бюджет. Те осъществяват обмен на информация с други бюджетни организации, които имат отношение за реализирането на областите на политики и бюджетни програми в областта на транспорта и съобщенията.

Създадена е и нова разпоредба, касаеща информацията, която се изисква да бъде предоставяна от второстепенните разпоредители с бюджет и структурните звена в министерството, в чиито компетенции влиза разработването на определени елементи на програмния бюджет. Съгласно новата алинея 3 в чл.10, предоставяната информация следва да бъде достоверна и в пълно съответствие с изискванията за форма и съдържание, предоставени с конкретните указания на дирекция „Финанси“ в тази връзка.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените Вътрешни правила за изменение и допълнение на Вътрешните правила за организацията на бюджетния процес в МТС са в съответствие със законовите изисквания и допринасят за организацията на бюджетния процес в системата на министерството.

• **Вътрешни правила за дейността и организацията на дирекция „Цифрова свързаност“ в МТС**, които уреждат организацията на дейност на дирекция „Цифрова свързаност“, като описват процедурите, дейностите и задачите, които трябва да се извършват с оглед изпълнение на целите на дирекцията.

Регламентиран е редът за осъществяване на функциите на дирекцията, взаимодействията в нея, координацията между дирекцията и останалите административни звена в МТС и външни организации. Подробно са описани функциите и задачите, правата и задълженията на служителите в дирекцията.

Дирекция „Цифрова свързаност“ подпомага министъра на транспорта и съобщенията в съгласуването на държавната политика в областта на цифровата свързаност с политиката на Европейския съюз, включително чрез участие на свои представители в комитети, подкомитети, работни групи и други работни форуми на институциите на Европейския съюз. В дирекцията няма създадени отдели.

В Правилата са регламентирани сътрудничеството, взаимодействието и координацията между дирекцията и другите звена в министерството, както и междуведомственото взаимодействие.

Разписани са също управлението на риска, мерките при констатирани нарушения и при невъзможност за изпълнение на дадена задача в срок, мониторингът на дейността и др.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за осигуряване на законосъобразност при осъществяване на дейността на дирекция „Цифрова свързаност“.

• **Правила за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях в Министерство на транспорта и съобщенията по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения**

Със Заповед № РД-08-305/19.06.2023 г. министърът на транспорта и съобщенията е определил длъжностно лице по защита на личните данни в звено „Защита на класифицираната информация, охрана и вътрешна сигурност“ да изпълнява функциите на длъжностно лице, отговарящо за разглеждането на сигнали в МТС, съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. Определено е също при отсъствие на посоченото лице, функциите му по този закон да се изпълняват от служителя по сигурността на информацията и ръководител на звено „Защита на класифицираната информация, охрана и вътрешна сигурност“.

Правилата за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях в МТС по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, са утвърдени със Заповед № РД-08-405/09.08.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията. В правилата са уредени основните положения и приложното им поле, условията, редът и начинът за подаване на сигнали, включително лицата които, могат да ги подават. Определени са отговорностите на лицата за приемането и разглеждането на сигналите, вътрешният ход на производството, воденето на регистър, извършването на последващи действия и съхранението на информацията.

Общите положения са определени в глава първа от разглежданите правила. Разпоредбите, отнасящи се до сигнализиращото лице са разписани в глава втора. Глава трета урежда условията за осигуряване на защита на служителите, подаващи сигнали за нарушения или публично оповестяващи информация за нарушения. Образуването на производство е описано в глава четвърта. Глава пета е посветена на служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали. Вътрешният канал за подаване на сигнали е подробно разписан в глава шеста. Процедирането по сигналите и тяхното администриране са предмет на глава седма от правилата. В глава осма е регламентирано създаването и поддържането на електронен регистър на сигналите за нарушение. Съхраняването на сигналите и достъпът до регистъра са уредени в глава девета. Глава десета се отнася до поверителността при обработването на сигналите. И в глава единадесета са разписани мерките за осигуряване на защита на сигнализиращото лице. Към правилата са приложени: Формуляр за регистриране на сигнал /приложение № 1/ и Регистър на сигналите /приложение № 2/.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че министърът на транспорта и съобщенията е създадал канал за вътрешно подаване на сигнали за нарушения по смисъла на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, и за последващи действия по тях, отговарящ на изискванията на закона.

• **Вътрешни правила за изпълнение на задълженията на МТС по чл. 8, ал. 1 от ПМС № 157 от 7.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции за инвестиция С8.12 Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете, съгласно Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1, т. 3 от Постановление № 157 от 2022 г.**

В Плана за възстановяване и развитие е одобрена инвестиция за Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете с индикативната стойност 126 млн. лева, като 63 млн. лева са от Механизма за възстановяване и устойчивост (50%), а останалите 63 млн. лева са собствено финансиране на бенефициентите (50%). Предвижда се в резултат на инвестицията да бъдат оборудвани 108 броя подвижни състави. Крайни получатели по инвестицията са железопътните превозвачи, които оперират по конвенционалната железопътна мрежа на Република

България нулевоemisиионни електрически локомотиви и нулевоemisиионни електрически мотрисни влакове.

МТС е определено за Структура за наблюдение и докладване (СНД) по инвестицията, съгласно Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1, т. 3 от ПМС № 157 от 07.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции (ПМС №157/2022 г.)-а именно, инвестиция С8.12 Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете.

Във вътрешните правила са уредени дейностите и отговорните лица, екипът и процедурите на структурата за управление и докладване, в т.ч. предоставянето на средства, сключването на договори за финансиране с крайните получатели, планирането на средства от структурата за наблюдение и докладване, осъществяването на предварителен и последващ контрол на процедурите за обществени поръчки, извършването на плащания от структурата за наблюдение и контрол към крайните получатели, счетоводната отчетност, представянето на финансово-технически отчети (ФТО), процедурите за проверка и одобрение на предоставените ФТО и изготвянето на обобщен ФТО, извършването на проверки на място, и др. В раздел III са разписани въпросите, свързани със защитата на финансовите интереси, а раздел IV е посветен на работата с информационните системи и връзката между тях.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че с утвърдените Вътрешни правила е създадена организация за изпълнение на задълженията на МТС по чл. 8 от ПМС № 157 от 7.07.2022 г., като е определен екип и са разписани основните функции и задачи на структурата за наблюдение и докладване.

• **Вътрешните правила за обмен на документи в МТС, които уреждат:**

- организацията и технологията на информационно-деловодната дейност по регистриране, движение, изготвяне и обмен на документите по електронен път и на хартиен носител;

- правилата за работа с документите, подписани с квалифициран електронен подпис (КЕП), както и документите, получени чрез средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), чрез Платформата за достъп до обществена информация по Закона за достъп до обществена информация;

- правилата при създаването, съгласуването, подписването и обмена на документите във връзка с паралелното движение на документооборота на хартиен и електронен носител;

- регистрирането и обработването на документите, получени по електронен път и на хартиен носител в официалния документен регистър – база от данни в състава на „Система за документооборота и управлението на работния поток“, наричана административна информационна система „АИС“;

- контрола по спазване на сроковете за изпълнение на възложените задачи.

Регламентиран е редът и начинът на изготвяне, съгласуване и подписване на документите, както и организацията на работата и деловодното обработване на входящи, вътрешно служебни и изходящи документи, вкл. редът за извършване на контрол по изпълнение на сроковете и правила за изготвяне и приемане на нормативни актове и издаване на заповеди. Глава IV се отнася до регламентиране на защитата на лицата, подали в МТС сигнали, съдържащи твърдения за корупционни прояви и/или конфликт на интереси. В Глава V подробно са определени правилата за обмена на документи в електронен вид, в т.ч. работа в СЕОС и др. различни канали. В правилата са определени редът и начинът на текущо съхраняване и използване на документите и печатите в

министерството. Глава VII се отнася до начинът на извършване на мониторинг по управление на документооборота.

Като приложение към правилата са включени документите на хартиен носител, за които е налице законно основание за това.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените Вътрешни правила за обмен на документи в МТС са в съответствие със законовите изисквания и допринасят за организацията на документооборота в министерството.

• **Вътрешни правила за реда за съставяне и движение на счетоводните и свързаните с тях документи в МТС**, с които се урежда редът за съставянето и движението на счетоводните и свързаните с тях документи в МТС от момента на тяхното съставяне или постъпване до момента на предаването им в счетоводния архив на министерството.

В Правилата са регламентирани основните изисквания към счетоводните документи, както и редът за предоставяне на документи за извършване на разплащания в дирекция „Финанси“. Подробно е разписан редът при командироване на служители на министерството в страната и в чужбина, както и дългосрочното командироване в чужбина на служители в постоянното представителство на Република България в гр. Брюксел, Белгия.

Утвърден е начинът на извършване на касовите операции и банковите разплащания, както и редът и начинът на придобиване и разходване на материални запаси, извършване на протоколни разходи, отпускане и отчитане на служебни аванси и други разходи.

В Правилата е описан редът и начинът на счетоводното отчитане на: стопанските операции; дяловете и акциите, които са собственост на МТС; концесиите; проектите на министерството по програма ИСПА (КФ/Регламент 1164/94); средствата на Националния фонд по приоритетна ос „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, както и на средствата на Националния фонд на Оперативна програма „Добро управление“, които са с бенефициент МТС.

Начинът на съхраняването на счетоводните документи в министерството е регламентиран в Глава 13 от правилата.

Редът за изготвяне и представяне на периодични отчети и годишно приключване, в т.ч. месечно и тримесечно отчитане, както и за годишния счетоводен отчет е разписан в Глава 19 от правилата.

Мониторингът на дейностите за съставяне и движение на счетоводните и свързаните с тях документи в МТС е възложен на директора на дирекция „Финанси“.

Като приложение към вътрешните правила са включени 9 бр. образци на: Заявка за извършване на плащане - образец към чл.5, ал.1; Заявка за извършване на плащане на самолетни билети, хотелско настаняване и застраховка - образец към чл.5, ал.2; Заявка за изготвяне на данъчна фактура за концесионни приходи съгласно условията на договора за концесия - образец към чл.66, ал.3; Заявка за изготвяне на данъчен документ за инвестиции съгласно условията на договора за концесия - образец към чл. 66, ал.4; Опис на исканията за отпускане на материали - образец към чл.42, ал.1; Сигнатура на счетоводните документи, съхраняващи се в отдел „Финансово-счетоводен“, дирекция „Финанси“, към чл.52, ал.1; Разчет за разходите за месец на дългосрочно командирован служител в ПП Брюксел – образец към чл.31, ал.1, т.1; Ведомост за изплатени суми на дългосрочно командирован служител в ПП Брюксел – образец към чл.31, ал.1, т.2; Пътен лист на дългосрочно командирован служител в ПП Брюксел – образец към чл.31, ал.1, т.9.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила съответстват на нормативните изисквания и създават необходимите условия за

осигуряване на законосъобразно, правилно и своевременно текущо документално отразяване на стопанските операции в МТС.

• Вътрешни правила за организация на дейността на дирекция „Съобщения“ в МТС, с които са уредени функциите и организацията на дейността на дирекция „Съобщения“ в МТС.

Документът описва принципите на работа, правата, отговорностите и задълженията на служителите по направления в областта на електронните съобщения, управлението на радиочестотния спектър и пощенските услуги в дирекция „Съобщения“.

В Правилата са регламентирани основните функции на дирекцията, както и организацията на дейността на Работна група № 17 „Телекомуникации и информационни технологии“, на Съвета по националния радиочестотен спектър и на Специализирания експертен съвет по маркоиздаване и маркохранилището на министерството.

Правилата съдържат разпоредби, свързани с взаимодействието и комуникацията на дирекция „Съобщения“ с други компетентни структури. Специално внимание е отделено на управлението на риска, като в глава трета от правилата са разписани съответните текстове.

Разписано е, че мониторинг на дейността и организацията на дирекция „Съобщения“ се осъществява от ресорния заместник-министър на транспорта и съобщенията, а текущият мониторинг се осигурява от директора на дирекцията чрез системно наблюдение на прилагането на изискванията и спазването на нормативните актове, свързани с изпълнението на функциите на дирекцията. Регламентирани са задълженията на началниците на отделите да осъществяват текущо наблюдение и оценка на качеството чрез ежедневно наблюдение върху изпълнението на текущата работа на служителите и оценка на дейността на служителите при провеждане на междинните срещи.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за осигуряване на законосъобразност при осъществяване на дейността на дирекция „Съобщения“ в МТС.

• Вътрешни правила за дейността и организацията на работа на дирекция „Безопасност, технически надзор и управление при кризи“ в МТС, с които са уредени функциите и организацията на дейността на дирекция „Безопасност, технически надзор и управление при кризи“ (БТНУК) в МТС.

В правилата са разписани подробно дейностите в дирекция „БТНУК“, които са обособени в две направления: „Управление при кризи от военен и невоенен характер, бедствия и заплахи, свързани с националната сигурност и участието на страната в НАТО и други организации за колективна сигурност в транспорта и съобщенията“ и „Безопасност и технически надзор“.

В глава III от разглежданите правила е регламентиран редът и организацията за планиране и отчитане на разходите за финансово осигуряване на дейностите „Отбранително-мобилизационна подготовка“ (ОМП) и „Изграждане и развитие на военновременната автомагизирана система за управление „транспорт и съобщения“, в т.ч. планирането, разпределението, разходването, отчитането и контрола на финансовите средства за ОТП.

В глава IV са разписани организацията и редът за изпълнение на задълженията, произтичащи от участието на МТС в работата на междуведомствените съвети и комисии, в т.ч. задължения, произтичащи от Правилника за организацията и дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет и задължения, произтичащи от Постановление № 120 на Министерския съвет от 25.06.2012 г. за създаване на Междуведомствен съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет. Описан е редът за заявяване на

финансовите средства за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия.

В глава V са уредени организацията и редът в МТС за изпълнението на задълженията, произтичащи от Правилника за организацията, задачите и функциите на специализирания орган на МТС за технически надзор на съоръженията с повишена опасност (СПО) при заявяването и извършването на технически прегледи на СПО, изготвянето и съхраняването на съпътстващите ги документи.

Регламентирано е, че мониторинг на дейността и организацията на дирекция „БТНУК“ се осъществява от ресорния заместник-министър на транспорта и съобщенията и главния секретар, а текущият мониторинг се осигурява от директора на дирекцията чрез системно наблюдение за спазването на нормативните актове, свързани с изпълнението на дейностите на дирекцията. Подробно са описани задълженията на директора и служителите в дирекцията и тяхното разпределение, както редът и начинът на обучение на служителите в дирекцията.

При промяна на нормативните актове, свързани с дейността на дирекцията, директорът на дирекция БТНУК предприема необходимите действия за актуализиране на правилата.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за осигуряване на законосъобразност при осъществяване на дейността на дирекция „Безопасност, технически надзор и управление при кризи“ в МТС.

• **Вътрешни правила за дейността на Инспектората в МТС**, които са утвърдени през 2021 г. и са изменени и допълнени със заповед № РД-08-427 от 15.08.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията. С тях се регламентират целите, обхвата, правомощията, реда за осъществяване на дейността и отчитането на дейността на инспектората в МТС. Определени са ролята и мястото на Инспектората като самостоятелно звено на пряко подчинение на министъра на транспорта и съобщенията, което го подпомага при осъществяване на контролните му функции и осъществява административен контрол в министерството и във второстепенните разпоредители с бюджет към министъра.

В правилата са разписани подробно функциите на Инспектората; обектът и предметът на проверките; контролните механизми за преглед, проверка, мониторинг и докладване, чрез прилагането на които следва да се реализират заложените цели; принципите, от които се ръководи звеното при изпълнение на своите функции и др.

В глава първа, раздел II от правилата, подробно са регламентирани правомощията на ръководителя и служителите от Инспектората.

Глава втора е посветена на стратегическото и годишно планиране на контролната дейност на звеното. Разписано е, че същата се осъществява въз основа на четиригодишен стратегически план и годишен план, утвърдени от министъра на транспорта и съобщенията, а при необходимост се извършват и извънпланови проверки, възложени от министъра, както и по предложение на ръководителя на Инспектората.

Организацията и изпълнението на дейността са разгледани обстойно в глава трета от вътрешните правила, в т.ч. извършването на планови и извънпланови проверки и обхвата на комплексните и тематичните проверки. Проверките се осъществяват въз основа на писмена заповед или писмено разпореждане на министъра на транспорта и съобщенията. След издаване на заповедта се предприемат действия по подготовка и организация за извършването на съответната проверка. За резултатите от извършената проверка инспекторите изготвят доклад до министъра на транспорта и съобщенията, като съдържанието на доклада също е описано в тази глава от разглежданите правила.

В глава четвърта са регламентирани начинът и действията за разглеждането и извършването на проверки по сигнали по реда на глава осма от Административнопроцесуалния кодекс.

Архивирането на информацията и мониторингът са разписани съответно в глава пета и глава шеста от правилата.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за извършване на дейността на Инспектората в съответствие на действащото законодателство.

• **Вътрешни правила за придобиване, управление и разпореждане с дълготрайни материални активи – недвижими имоти и движими вещи – държавна собственост, предоставени за управление на МТС**, с които са уредени вътрешния ред и организацията на дейността на Министерството на транспорта и съобщенията във връзка с придобиването, управлението и разпореждането с дълготрайни материални активи – недвижими имоти и движими вещи – държавна собственост, предоставени за управление на МТС за нуждите на администрацията.

В правилата са разписани подробно органите и дирекциите, отговарящи за придобиването, управлението и разпореждането с недвижимите имоти – държавна собственост, както и изпълняваните от тях функции и дейности.

Глава трета от правилата регламентира възможността Министерството на транспорта и съобщенията да придобива недвижими имоти чрез покупка, замяна, дарение, делба, възмездно или безвъзмездно учредяване на вещни права, завещание или чрез други начини, определени в закон.

Разпоредбите, свързани с придобиването на недвижими имоти за реализиране на инвестиционни проекти, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове и механизма за свързана Европа са разписани в глава трета „а“.

В глава четвърта от правилата е регламентирано актуването на недвижими имоти – държавна собственост.

Правилата за отдаване под наем на предоставени на Министерството на транспорта и съобщенията недвижими имоти са определени в глава пета от разглежданите вътрешни правила.

Застраховането на недвижимите имоти – държавна собственост е предмет на разглеждане от глава шеста.

В глава седма от правилата е разписан редът и начинът за придобиване, управление, поддържане и разпореждане с дълготрайни материални активи – движими вещи – държавна собственост.

Специално внимание е отделено на придобиването, управлението, поддържането и разпореждането с дълготрайни материални активи – движими вещи – държавна собственост със статут на мощности за военновременна дейност, като в глава осма са регламентирани съответните правила за това.

Мониторингът на реда за придобиване, управление и разпореждане с дълготрайни материални активи – недвижими имоти и движими вещи – държавна собственост, предоставени за управление на министерството на транспорта и съобщенията е възложен на директора на дирекция „Стопански дейности и управление на собствеността“, директора на дирекция „Финанси“ и директора на дирекция „Безопасност, технически надзор и управление при кризи“.

Мнението на членовете на Одитния комитет е, че утвърдените правила създават необходимите условия за законосъобразно осъществяване на дейността по придобиване, управление и разпореждане с дълготрайни материални активи – недвижими имоти и движими вещи – държавна собственост, предоставени за управление на МТС.

На база извършените прегледи и документи Одитният комитет счита, че е постигната разумна увереност относно правилното и ефективно функциониране на системите за вътрешен контрол.

10. Проследяване на изпълнението на препоръките, дадени от ЗВО

По време на проведено през м. декември 2023 г. заседание членовете на Одитния комитет разгледаха и обсъдиха одитния доклад, който е в резултат от извършения вътрешен одит за проследяване на препоръките: Проверка на изпълнението на дадените препоръки от извършени одитни ангажименти в МТС, второстепенните разпоредители с бюджет, търговските дружества и държавните предприятия към министъра на транспорта и съобщенията, както и изпълнението на дадените препоръки от извършени одитни ангажименти през по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и Механизма за свързана Европа.

Ангажиментът е извършен в съответствие с утвърдения годишен план за одитните ангажименти на ЗВО в МТС за 2023 г. Целта на одита е да се провери изпълнението на дадените препоръки от проведени одитни ангажименти през 2022 г.

Обхватът на одита е проверка на съответствието и изпълнението на утвърдените от министъра на транспорта и съобщенията планове за действие, съгласно препоръките включени в изготвените одитни доклади през 2022 г.

В обхвата на проследяването са попаднали 30 бр. одитни ангажименти, извършени през 2022 г., в т.ч. 9 бр. по проекти от Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизма за свързана Европа или по обществени поръчки по проекти. По време на извършване на одитния ангажимент е проверено изпълнението на 69 бр. препоръки, дадени по 18 бр. от изготвените одитни доклади.

Установено е неизпълнение на една препоръка и изпълнение на 9 бр. препоръки, дадени в 9 бр. одитни доклади през 2022 г. по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и „Механизма за свързана Европа“.

По останалите 21 бр. одитни доклади, които са извършени в МТС, второстепенните разпоредители с бюджет, търговските дружества и държавните предприятия към министъра на транспорта и съобщенията са дадени 59 бр. препоръки.

При проследяване на изпълнението на препоръките е установено, че 39 бр. от дадените 59 бр. препоръки са изпълнени изцяло, 5 бр. са в процес на изпълнение, една препоръка е изпълнена частично, а 14 бр. не са изпълнени.

Неизпълнените 14 бр. препоръки са дадени в 6 бр. одитни доклади към: „Холдинг БДЖ“ ЕАД; „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД; „Летище Пловдив“ ЕАД; „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД; „Летище София“ ЕАД и „Многопрофилна болница за активно лечение Варна“ ЕООД.

Мнението на Одитния комитет е, че проследяването на действията по изпълнение на дадените от ЗВО препоръки е извършено в съответствие със Закона за вътрешния одит в публичния сектори и Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит.

11. Проследяване на изпълнението на препоръките, дадени от Одитния комитет

На заседание на Одитния комитет, проведено на 13.12.2023 г. е обсъдено изпълнението на дадените от комитета 3 бр. препоръки, а именно:

През месец март 2022 г., във връзка с обсъждането на Риск-регистъра на МТС към 31.12.2021 г., членовете на Одитния комитет отново са разгледали и обсъдили Стратегията за управление на риска в министерството и са дали следните две препоръки:

11.1. да се определи звено или длъжностно лице, на което да се възложи координацията на процеса по управление на риска в МТС (риск-мениджмънт), съгласно утвърдената Стратегия за управление на риска в министерството и изискванията на Указанията за управление на риска в организациите от публичния сектор, издадени от министъра на финансите;

11.2. да се предприемат необходимите действия за изготвяне на план за третиране на рисковете от съответните ръководители на структурни звена в министерството.

През месец август 2022 г., в резултат на обсъждането на Риск-регистъра на МТС към 30.06.2022 г. двете препоръки отново са потвърдени от Одитния комитет.

През месец декември 2022 г. Одитният комитет е извършил проследяване изпълнението на препоръките, при което е установено, че препоръките не са изпълнени и е взел решение същите да бъдат обект на регулярно проследяване и през 2023 година.

През месец май 2023 г., във връзка с обсъждането на Риск-регистъра на МТС към 31.12.2022 г. и процеса по управление на риска в министерството, членовете на Одитния комитет отново са разгледали статуса на изпълнение на двете препоръки. В резултат на това е представен проект на заповед, с която се определя длъжностно лице за изпълнение на функциите на риск-мениджър в министерството. Изразено е мнение, че препоръката е в процес на изпълнение и Одитният комитет ще я проследи допълнително. По втората препоръка е установено, че не е изпълнена и членовете на Одитния комитет са потвърдили мнението си, че е необходимо усилията да се насочат към изпълнението на разписаните в Стратегията изисквания за изготвяне на План за третиране на риска в министерството.

При проследяване изпълнението на препоръките членовете на Одитния комитет изискаха информация за изпълнението на препоръките, както и предоставяне на съответни доказателства. От получения отговор е видно, че “към момента не е определен служител изпълняващ функциите на риск-мениджър, предвид факта, че служителят, определен в проекта на заповед е напуснал.” Що се отнася до втората препоръка – „не е изготвен План за третиране на риска, като съгласно Стратегията за управление на риска такъв план се изготвя със съдействието на риск-мениджмънта и съответно след определяне на риск-мениджър ще бъде стартиран процеса и по изготвяне на План за третиране на риска”.

Мнението на Одитния комитет е, че препоръките не са изпълнени и е иницирирана среща с главния секретар. Същите ще бъдат обект на проследяване и през 2023 година.

11.3. През месец август 2023 г., във връзка с разглеждане и обсъждане на поставен въпрос от ръководителя на ЗВО в МТС, Одитният комитет е препоръчал да се предприемат действия за допълване на Вътрешните правила за дейността на ЗВО с възможност за промяна на заповедта за възлагане на одита (включително в случаи на спиране или възобновяване на вътрешния одит и/или промяна на екипа, извършващ одита и/или удължаване на одитирания период), както и да се регламентира, че в тези случаи министърът издава нова заповед, за която се уведомява писмено ръководителят на одитираната структура.

С цел проследяване изпълнението на тази препоръка, от ръководителя на ЗВО е изискана информация, както и представяне на доказателства или посочване на конкретни текстове в съответния документ, свързани с изпълнението на препоръката (в случай, че са налице такива). В получения отговор е описано, че при последващо изменение на Вътрешните правила ще бъде включен такъв текст в изпълнение на дадената препоръка.

Препоръката не е изпълнена и следва да се проследи допълнително.

Настоящият годишен доклад е изготвен в три еднообразни екземпляра, предназначени за министъра на транспорта и съобщенията, за министъра на финансите и за Одитния комитет. На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за процедурата за определяне на състава и дейността на одитните комитети в организациите от публичния сектор, същият следва да бъде публикуван на вътрешната електронна страница на министерството. В срок до 10 март министърът на транспорта и съобщенията следва да изпрати екземпляр на министъра на финансите.

31.1.2024 г.

X Иван Иванов

Иван Иванов

Председател на Одитния комитет

Signed by: IVAN HRISTOV IVANOV

22.01.2024 г.